

Dreymurin um Kuwaitárin

Vit bora eitt hol í havbotnin og taka fyri 30 milliardir – nei, lat okkum siga 40 milliardir – upp í olju. So skriva vit proppin í aftur holið og seta peningin inn í stórbankar uttanlands og liva av rentum í allar ævir. Vit taka mappuna úr reyvalummanum og telja 850 milliónir upp til Mogens Lykketoft og siga við hann: »Hygg her, takk fyri lán, og brúka nú pengarnar til okkurt ordiligt!«

Soleiðis kundi dreymurin verið um Kuwaiteffektina. Eitt árin, ið kemst av at vera fantastillíonur. Í okkara dreymaverð er Kuwaiteffektin nettupp ófatiliga nógvir pengar til ógvuliga fá fólk.

Hví Norra ikki er ríki av síni olju sigst millum annað at vera tí, at Norra hevur gildið uttanlandsskuld við oljuinntøku.

Danmark er sjálvbjargið við olju. At Danmark ikki er ríki av síni olju sigst m.a. vera tí, at danskarar lorkaðu Ekkofiskleiðina burtur til norðmenn.

Men ríkið stendur av olju. Eitt annað er, at hvør einstakur norðmaður og danskarar er ikki ríki av olju, tí at har eru milliónir av fólk, og tí at privatar stórfyrirøkur tá sluppu at leggja seg oman á alt við politiskari hjálp.

Kuwaiteffektin hevði hjá okkum føroyingum m.a. havt við sær, at vit kundu gildið alla uttanlandsskuldina eftir nøkrum fáum døgum. Vit kundu givið danskarum ein blankokkekk upp á ein framtíðar bankatransport, takkað fyri okkum og tíkið loysing. Men men ...

So einfalt er tað ikki

Tí at skal eitt fólk fáa nakran ágóða av ríkiðmi, sum eftir øllum at døma er í undirgrundini, so má hetta fólk siggja til

at hava sítt egna land at búgva í. Føroyar eru eitt navn á kortinum, í klombrum stendur Danmark.

Sum stóðan tykist í løtuni, er okkara umdømi so ring, at grund er til at halda, at danskarar vilja bara sleppa av við okkum, eins og onkur føroyingur í skemti og annar enntá í álvara tók til undir skuldarbindingini í 80-unum, at vit áttu at slopp- ið okkum av við Danmark.

Nei, einki vil Danmark sleppa av við okkum, tí Danmark vil ikki sleppa okkum av hondum, so leingi pengatangi liggur í donsku undirgrundini við Føroyar. Sum er hevur Danmark fult vald á einari búskaparlígar oydimerk í Norðurlantshavi. Men henda oydimerk er kanska lokið á oljupottinum í undirgrundini her um vegin.

Bretar høvdu eisini fult ræði á oyðimarkarlandi í Miðeystri í síni tíð. Tað vóru protektorat, ið seinni skuldu gerast ófatiliga rík. Har var olja í undirgrundini. Men ólukkutíð tóku hesar oyðimerkur og skipaðu seg í sjálvstøðugar tjóðir í egnum landi.

Nú var komið at sólsetri í bretska heimsveldinum.

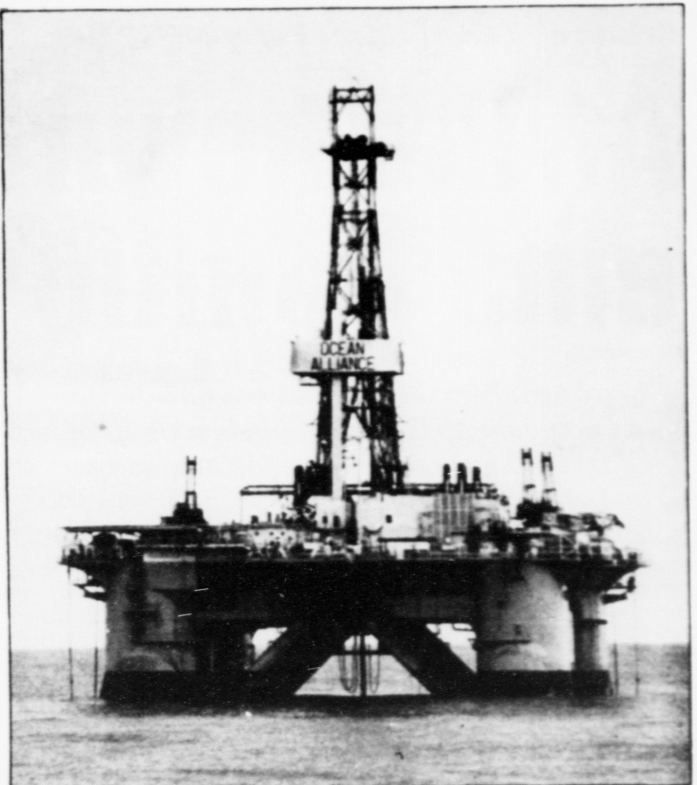
At spýta í bretska sjógv

Verður tað so sum bretar

krevja sambært fyrirverandi danska uttanríkisráðharran, Uffe Ellemann-Jensen, at føroyingar av klettunum kunnu spýta í bretska sjógv, so er dreymurin um Kuwaiteffektina fokin. Men træta er brostin á millum Bretland og Danmark um miðlinjuna millum Bretland og Føroyar. John Bull plagdi ikki at vera mjúkur at strúka, tá ið tað ræður um at vinna rættindi mótmægis øðrum londum.

Kortini feldu íslendingar, okkara djórva grannar í útórði, hin máttmikla John Bull í tveimum toskaorrustum. Ísland stóð sum Dávid móti Goliat og vann bæði toskakríggini umframt heimsins samhuga.

Vit føroyingar mugu ikki vera so býttir at halda, at bretar hava orðini hjá Churchill í huga, tá ið hann segði, at Stóra Bretland skuldi ikki gloyma føroyingar fyri avrikið undir kríggnum at bera bretum mat í munni. Sjálvsagt kunnu eftirkomarar Churchills ikki skriva undir uppá, at teir skylda okkum nakað. Vit eru neyvan til í teirra hugaheimi, og eru vit ikki til, er heldur eingin grund hjá teimum at varða av okkara áhugamálm. Tað er júst í hesum máli, at so mong okkara ivast stórliga.

– Heimsárininum sleppa vit ið hvussu er ikki undan, og hvi skuldu vit eisini tað. Nu ræður um hjá okkum at hugsa sjálvi. Hini gera tað ikki fyri okkum, skrivar Sonne Smith í »Sjónarmið« í dag

Sjónarmið

Gevið okkum svar

Vit hoyra einki um trætumálið (tað er vordid trætumál) um miðlinjuna millum Føroyar og Bretland. Samstundis leggja vit av øllum alvi upp fyri oljuvinnu í skrift og talu. Tað er eisini í lagi, um so er, at vit føroyingar veruliga sleppa at umsita ráðvinnu í undirgrundini. Tann stóri spurningurin tykist ikki at vera, um olja er í undirgrundini. Heldur man tað vera tann spurningurin, ið vit liggja og bølstað omaná: Fåa vit yvirhøvur nakra undirgrund?

Alt annað kann biða. Vit kunnu saktans biða við spurninginum um at varðveita aðra vinnu og mentan. Fiskivinnan verður røkt øðrvísi enn higartil. Tað vil siga, at hava vit oljuvinnuna, fáa grunnarnir aftur ein kjans at mennast, tí vit sleppa undan at trároyna og avreiða tilfeingið til onnur lond fyri lätuvinning. Og røkja vit okkara mentan, fer hon ongan veg. Held-

ur tvørturímóti. Í so máta hava onnur oljulond klár- ad seg væl.

Heimsárininum sleppa vit ið hvussu er ikki undan, og hvi skuldu vit eisini tað. Nu ræður um hjá okkum at hugsa sjálvi. Hini gera tað ikki fyri okkum.

Sonne Smith

Sosíalurin – fimm ferðir um vikuna!